

RKC Blackwood

Modern azenvragen

Frans Borm en Marijke van der Pas

We beklimmen de trap naar een bovenverdieping aan de Prinsengracht in Den Haag. Daar is het zenuwcentrum van bridgemagazine IMP. Redacteur Jan van Cleeff verontschuldigt zich: 'Ik hoop niet dat jullie erg teurgesteld zijn. Iedereen denkt dat ik heel geavanceerd bezig ben. Het is maar een rommelzolder met een paar oude computers.'

We zijn bij Van Cleeff op bezoek om het over azenvragen te hebben, met name over de modernste variant: *Roman Keycard Blackwood* (RKC). Van Cleeff plaatst eerst een kritische kanttekening. 'De lezers denken toch niet dat je met deze vorm van azenvragen direct allemaal mooie slems kunt bieden. Het bieden goed opbouwen is veel belangrijker. Je moet achter de kracht en distributie van je partner komen, zo snel mogelijk een troefkleur vaststellen en controles uitwisselen. Pas daarna is RKC het toefje slagroom op de taart.'

Bridgers van onze generatie, vijftigers, zijn begonnen met gewone Blackwood. Met 5♣ gaf je nul azen aan, met 5♦ één, enzovoort. *Roman Blackwood* was al geavanceerder. 5♣ beloofde nul of drie azen en 5♦ één of vier. Of je partner één aas of vier azen had, kon je bijna altijd uit het voorafgaande biedverloop opmaken. 5♥ gebruikte je voor twee azen van gelijke kleur of rang en 5♠ voor twee ongelijke azen (klaveren en harten of schoppen en ruiten). Die vorm van azenvragen had het voordeel dat je wist welk aas buiten was. Je kon met een aas buiten en een renonce in die kleur verantwoord groot slem bieden.

In de jaren zestig was het Italiaanse team oppermachtig. Een belangrijk wapen was hun kunstmatig biedsysteem. Als de troefkleur vaststond, konden ze met een scala aan vraagbiedingen precies achter de lengte en plaatjes in troef komen. Ze boden geen slems met heer-vierde tegenover boer-vierde in troef.

De Amerikanen wilden die vermaledijde Italianen ooit verslaan, maar hun natuurlijke systeem schoot tekort in slembieden. *Avarelli Blackwood* was al een stap vooruit. Troefheer komt in beeld: 5♥ geeft twee azen aan zonder troefheer, 5♠ twee azen mét troefheer. Toch was het nog steeds mogelijk met heer-vierde tegenover boer-vierde in slem te belan-

den. Ook troefvrouw moest aandacht krijgen. Begin jaren tachtig werd *Roman Keycard Blackwood* ontwikkeld. Eddie Kantar beschreef de conventie in: *Roman Keycard Blackwood, the untold story*. Op de cover waarschuwde hij: 'Het is niet voor beginners, erg moeilijk voor gevorderden en zelfs experts moeten oppassen.' Het bleef niet bij de azen, troefheer en -vrouw, de conventie groeide uit tot een wapen voor alle soorten slemonderzoek. Voor liefhebbers van RKC is dit boek een *must*.

Vijf 'azen' of keycards

Bij RKC telt troefheer mee als aas. Er zijn dus vijf 'azen' (*keycards* of sleutelkaarten) in het spel. 5♣ geeft nul of drie keycards aan en 5♦ één of vier. 5♥ is gereserveerd voor twee keycards en 5♠ voor twee keycards met troefvrouw. Eigenlijk geven deze laatste biedingen twee of vijf keycards aan, maar dat vijf komt zelden voor. Gewoonlijk heeft de azenvrager

FOTO: HIELCO KUIPERS

TIP VAN JAN VAN CLEEFF:

'Leer eerst het bieden goed op te bouwen.'

zelf minstens één aas. Hoewel..., dit spel komt uit een aspirantentraining:

♠ A 3 2	N	♠ HVB 5
♥ AH 10	W O	♥ VB 9 6 3
♦ AB 4	Z	♦ HV 6
♣ AB 8 7		♣ 5

West	Oost
2SA	3♦
3♠	4SA
5♥	7SA
pas	

Na 3♦, transfer, en 3♠, 'transferweigering' (belooft schoppencontrole, hartenfit en overwaarde), vroeg oost azen. Hij hoorde met 5♥ vijf keycards en telde dertien slagen.

We gaan van start. Van Cleeff benadrukt dat je alleen azen vraagt als de troefkleur vaststaat. Zo niet, dan is 4SA een kwantitatief bod. Het vraagt partner met overwaarde 6SA te bieden. Hij geeft een spel uit de TAS-finale.

♠ 10 9 8 3	N	♠ AB 6
♥ H 8 6 2	W O	♥ V 4
♦ V 9	Z	♦ AHB 10 5 4 3
♣ AH 5		♣ V

West	Oost
1♣	1♦
1♥	3♦ ¹
3SA	4SA
??	

¹ mancheforcing in het gebruikte *Dutch Doubleton*

'Er staat geen troefkleur vast dus 4SA is een kwantitatief bod. West zal passen. Inderdaad gaat 6SA down na schoppenstart. Oost mag na 3SA geen 4SA bieden als hij geïnteresseerd is in azen voor een ruitenslem. Hij stelt met 4♦ de troefkleur vast en west biedt 4♥, controlebod. Nu kan oost met 4SA naar de keycards en ♦V vragen. 6♦ is dicht: op ♣AH gaan ♠B6 weg en oost verliest alleen ♥A.'

Van Cleeff wil dat deze les goed door-dringt: 'Bied nooit klakkeloos 4SA alleen omdat jij weet wat troef wordt. Laat partner niet in het ongewisse, stel eerst die troefkleur vast. Voor RKC moet hij weten welke heer en vrouw meetellen.'

West	Oost
1♥	2♣
3♦	4SA

'Partner kan niets met 4SA. Dat moet kwantitatief zijn. 3♦ maakt het bieden mancheforcing. Bied eerst 3♥ met een hartenfit, 4♣ als je klaveren wilt spelen en 4♦ met een ruitenslem. Azenvragen volgens RKC is op zich niet moeilijk, maar je moet het gereedschap hebben voor het forcing maken van het bieden en het vaststellen van troef. Daarom zette Kantar die waarschuwende woorden op de cover.'

Als u de hierna volgende opgaven goed oplost, bent u toe aan RKC. Wat betekent ►►►

FOTO: PETER OEY

4SA in deze biedverlopen en wat is eventueel troef? Antwoorden in het kader op pagina 54.

A		B	
Noord	Zuid	Noord	Zuid
1SA	2♥	1SA	2♥
2♠	4SA	3♠	4SA

C		D	
Noord	Zuid	Noord	Zuid
1♠	2♦	1♠	1SA
3♥	4SA	3♥	4♣
			4SA

E		F	
Noord	Zuid	Noord	Zuid
4♠	4SA	1♠	(4♥) 4SA

G		H	
Noord	Zuid	Noord	Zuid
3SA ¹	4SA	1♠	2♦
¹ gambling		3♠	4SA

Met twee keycards geeft u het bezit van troefvrouw direct aan. Na 4SA belooft 5♥ twee keycards zonder en 5♠ twee keycards met troefvrouw.

Vragen naar troefvrouw

De antwoorden 5♣ (nul of drie) en 5♦ (één of vier) zeggen niets over troefvrouw. Van Cleeff doceert: 'Het opvolgende bod, 5♦ respectievelijk 5♥, vraagt naar troefvrouw, maar de troefkleur sla je over. Vijf-in-de-troefkleur is een eindbod: "We hebben te weinig azen". Die afspraak scheidt rust.'

'Kantar doet het anders. Hij gaat ervan uit dat je na 5♣ altijd weet of er nul of drie keycards zijn. Tegenover drie keycards wil hij naar slem en slaat hij de troefkleur niet over, tegenover nul wel. Maar ik geef graag dat ene stapje biedruimte op om de kans op een vergissing te verkleinen.'

Troefvrouw is alleen belangrijk als u een fit hebt van acht of negen troeven. Met tien troeven samen mag troefvrouw ontbreken, die valt onder aas-heer. Als u uit het biedver-

loop weet dat u samen minstens tien troeven hebt, geeft u troefvrouw aan, ook als die ontbreekt. Het 5♠-antwoord geeft dus aan twee keycards en troefvrouw, of extra troeflengte.

♠ AB754	N	♠ H10832
♥ HV	W O	♥ A72
♦ A7	Z	♦ HB63
♣ A632		♣ 10

West	Oost
1♠	4♣ ¹
4♦ ²	4♥ ²
4SA	5♠ ³
7♠	pas

- ¹ splinter: fit, singleton, sleminteresse
² controlebod
³ twee keycards en troefvrouw of extra lengte

Van Cleeff wil nog iets kwijt: 'Als je naar troefvrouw vraagt boven vijf-in-de-troefkleur, vertel je ook dat alle keycards binnen zijn. Klein slem is zeker, met troefvrouw kan het groot slem zijn. Vraag dus niet naar troefvrouw als je een keycard mist, tenzij je na een negatief antwoord nog kunt afzwaaien op vijf-niveau.'

Hoe ontkent u troefvrouw? Er zijn in Nederland twee kampen. Het ene doet dat met het opvolgende bod en het andere zwaait af in troef. Kantar is een aanhanger van het tweede kamp. Supporters van het eerste zien een analogie met andere vraagbiedingen: de eerste stap geeft vaak de minste hand aan, 'hoe hoger hoe mooier'. Wij drieën stemmen voor de eerste variant: we ontkennen met het opvolgende bod.

Van Cleeff heeft intussen enige pagina's van zijn systeemboek voor ons uitgeprint. Dan kunnen we zijn schema's beter volgen. Hij steekt van wal: 'Troefvrouw geef je aan door niet het opvolgende bod te doen. Je biedt een kleur waarin je een heer hebt. Zes-in-de-troefkleur belooft troefvrouw, maar ontkent een heer in een zijkleur. Je geeft met 5SA een heer aan in een kleur waarvoor je geen ruimte hebt. Is die ruimte er wel, dan ontkent 5SA een heer, maar geeft overwaarde aan.'

Op onze vraag of je de heren van onderaf biedt, schiet hij overeind. 'Nee, als je een kleur biedt, heb je alléén die heer of juist twee heren in de andere kleuren.' Wat onnozelen informeren we wat je dan met drie heren doet. Van Cleeff is kort: 'Dan bied je meteen zeven.' We willen toch even een voorbeeld.

♠ V65	N	♠ AH873
♥ HVB7	W O	♥ A8
♦ A6	Z	♦ HV72
♣ H62		♣ A3

West	Oost
1SA	2♥
2♠	3♦ ¹
3♠	4♣ ²
4♦ ²	4SA
5♦ ³	5♥ ⁴
6♦ ⁵	7SA

- ¹ minstens 5-4 schoppen-ruiten, mancheforcing
² controle
³ één keycard
⁴ heb je troefvrouw?
⁵ ja en daarbij óf ♦H óf ♠H en ♥H

Na 3♦ is de situatie mancheforcing. West kan met schoppenfit 3♠ of 4♠ bieden. 3♠ geeft een betere hand aan dan 4♠ (zie BRIDGE van juni pagina 48 en volgend). Na 6♦ telt oost dertien slagen.

Na 5♥ kan west ♠V bevestigen en een heer ontkennen met zowel 5SA (overwaarde) als 6♠ (geen overwaarde). Met 6♥ zou hij naast ♠V alleen ♥H aangeven, dan wel ♣H en ♦H. 6♣ belooft ♣H dan wel ♥H en ♦H.

Terwijl Van Cleeff een etage zakt om ons te verwennen met een pot thee, zien we dat je lang niet altijd genoeg biedruimte hebt. Verwissel de harten- en schoppenkleur eens. Oost vraagt troefvrouw met 5♠. West heeft nu vier antwoorden beschikbaar: 5SA, 6♣, 6♦ en 6♥. Met schoppen troef waren dat er zes: ook 5♠ en 6♠. Overwaarde zonder heren is al niet meer aan te geven, want 5SA ontkent nu troefvrouw. We vragen ons af wat west biedt met alleen ♠H, of ♦H en ♣H. Ook als we volgens Kantar troefvrouw ontkennen met 6♥, ontbreekt een stap om alles netjes aan te geven.

We laten ons afleiden door stiekem naar de nieuwe IMP op het computerscherm te kijken. U mag intussen aan het werk. U zit zuid.

I	♠ V9754	J	♠ A32
	♥ 7		♥ H65
	♦ AH83		♦ V1086
	♣ H32		♣ AH8

Noord	Zuid	Noord	Zuid
-	1♠	-	1SA
2♣	2♦	2♥	2♠
2♥	3♣	3♦	3♥
4♣	4♦	4SA	??
4SA	??		

K	♠ H7532	L	♠ A10873
	♥ 83		♥ V5
	♦ A5		♦ 7
	♣ 10732		♣ AB984

Noord	Zuid	Noord	Zuid
1♠ ¹	3♠	1♥	1♠
4♣	4♦	3♥	4♣
4SA	??	4SA	??

- ¹ minstens vijfkaart

Regels bij RKC Blackwood

Met de conventie Roman Keycard Blackwood komt u achter troefvrouw en -heer. Stel eerst een troefkleur vast. Troefheer telt mee als vijfde 'aas' (keycard).

Antwoorden op 4SA (RKC)

- 5♣ nul of drie keycards
- 5♦ één of vier keycards
- 5♥ twee keycards zonder troefvrouw of extra lengte
- 5♠ twee keycards met troefvrouw of extra lengte
- 5SA twee keycards en een renonce
- 6.. één of drie keycards en een renonce in de geboden kleur. Ligt de renonce boven de troefkleur, bied dan zes-in-de-troefkleur.

Hoe verder na 5♣ en 5♦

- Het opvolgende bod (maar niet de troefkleur) vraagt naar troefvrouw (of extra lengte).
- eerste stap ontkent troefvrouw
 - ander bod toont troefvrouw en een heer in de

geboden kleur, of de twee andere heren. 5SA vervangt de kleur waarvoor geen ruimte is, of geeft troefvrouw aan zonder heer, maar met overwaarde. Zes-in-de-troefkleur geeft troefvrouw aan, geen heer in een zijkleur.

Vervolg na troefvrouw

- 5SA vraagt het aantal heren. Geef met 6♣ nul of drie heren aan en met 6♦ één. Of: geef met een kleur de heer in die kleur aan of juist de twee andere heren.
- Elk ander bod is een groot-slemponging en vraagt hulp (extra honneur of korte kleur die nog niet in het biedverloop naar voren is gekomen) in de geboden kleur.

Het antwoordencomplex na 4SA gaat nog veel verder. Gelaafd met een kopje thee gaan we er maar eens voor zitten.

Heren vragen

We zijn het snel eens over het herenvragen. Na een antwoord op 4SA is 5SA altijd herenvragen. U kunt afspreken dat u net als na het antwoord op troefvrouw de heren natuurlijk biedt: één heer (in de geboden kleur) of de twee overige en afzwaaien in slem als u geen heer hebt. U kunt ook afspreken dat u met 6♣ nul of drie heren aangeeft, met 6♦ één en met 6♥ twee. De eerste methode is mooier maar vaak ontbreekt daarvoor de biedruimte.

Van Cleeff waarschuwt weer: 'Je vraagt alleen naar de heren als alle vijf keycards aanwezig zijn. Als er biedruimte ontbreekt om de heren netjes aan te geven – bij klaveren troef bijvoorbeeld – dan brengt 5SA in elk geval de boodschap over: alle keycards binnen. Dat is vaak al genoeg voor de ander om naar zeven te gaan.'

Na enig onderhandelen ontlokken we Van Cleeff toch een uitzondering: 'In een parenwedstrijd moet je het misschien anders doen. De aanwezigheid van één of twee heren kan de doorslag geven bij de beslissing of je door gaat naar het veel beter betalende 6SA. In dat geval is 5SA niet bedoeld om aan te geven dat alle keycards aanwezig zijn. Je bent alleen bezig 6SA als contract te onderzoeken. Spreek dat goed af met je partner.'

Vroeger gaven we wel eens stiekem een aas te veel aan omdat we ergens een renonce hadden. Dat liep fout af als partner het aas in onze renonce had en slem bood. Er ontbraken dan twee vitale azen.

Aangeven van een renonce

Met RKC hebt u twee stappen om na 4SA een renonce aan te geven: 5SA belooft twee keycards en een renonce en een bod op zesniveau één of drie en een renonce in de geboden

kleur. Zes-in-de-troefkleur belooft één of drie keycards en een renonce in een kleur boven de troefkleur.

Van Cleeff heft alweer de vinger: 'Die stappen moet je alleen gebruiken als je overtuigd bent van het nut van die renonce. Een renonce in partners kleur is vaak helemaal niet nuttig. Na het aangeven van je renonce kan partner niet meer naar troefvrouw vragen en die kaart kan veel belangrijker zijn dan de renonce. Het hele voorgaande biedverloop is van belang bij de beslissing of je de renonce aan moet geven of niet. Daar kun je geen vaste regels voor opstellen.'

Na het aangeven van de azen vraagt u met het opvolgende bod naar troefvrouw en met 5SA naar de heren. Er zijn onder zes-in-de-troefkleur nog tal van biedingen over die u allemaal een betekenis kunt geven. Kantar stelt dat na het azenvragen een nieuwe kleur een groot-slem-poging is en vraagt om de heer of een singleton in die kleur. Als u eerst naar troefvrouw vraagt en partner ontkent die, dan vraagt u met een nieuwe kleur om de vrouw of een doubleton in die nieuwe kleur.

U kunt daar een hele wetenschap van maken, maar Van Cleeff houdt het liever eenvoudig. 'Meestal is het voorafgaande biedverloop al erg onthullend geweest. Liever speel ik dat zo'n nieuwe kleur gewoon een groot-slem-poging is. Het vraagt om hulp in die kleur – een heer heeft partner vaak al op vierniveau aangegeven – en het vervolg moet je maar intelligent oplossen. Hoe meer stapjes er tussen de nieuwe kleur en zes-in-de-troefkleur liggen, hoe meer je kunt vertellen over die kleur. Gebruik het principe 'hoe hoger hoe beter' en je komt er aan tafel vast wel uit.'

Bij het ING Bank Topcircuit kwam een spel voor waarbij Wubbo de Boer zo'n nieuwe kleur gebruikte.

♠ A 10 8 6	N	♠ 7
♥ A 5 3	W O	♥ H V 10 9 8 7 2
♦ A H 9 4	Z	♦ V B 10 2
♣ 6 3		♣ A

West	Oost
1SA	3♥ ¹
3♠ ²	4♣ ²
4SA	5♠ ³
6♦ ⁴	7♥

- ¹ forcing, sleminteresse
- ² controlebod
- ³ twee keycards en troefvrouw
- ⁴ 'alle keycards binnen en ik heb nog ♦H'

Iedere intelligente oost zal begrijpen dat 6♦ naast de drie ontbrekende azen alleen ♦H aan kan geven.

Wie het bieden na azenvragen gestructureerd aan wil pakken, raden wij het boek van Kantar aan. En deze oefeningen natuurlijk:

M	♠ HV 10 4 ♥ 7 4 ♦ A H B 4 2 ♣ 8 3	N	♠ H 7 6 ♥ 2 ♦ A 4 2 ♣ B 10 7 6 5 3
Noord	Zuid	Noord	Zuid
1♠	2♦	1♣	3♣
2♥	3♠	4SA	5♦
4♣	4♦	5SA	??
4SA	5♠		
5SA	??		
O	♠ - ♥ AV 10 4 2 ♦ HV 4 2 ♣ V 10 6 3	P	♠ AV 4 3 ♥ H 6 5 4 ♦ B 10 9 6 2 ♣ -
Noord	Zuid	Noord	Zuid
1♠	2♥	2♥ ¹	4♣ ²
4♣ ¹	4♦	4SA	??
4SA	??	¹ semiforcing	

¹ splinter, harten is troef ² splinter

U hebt steeds de zuidhand. Oplossingen in het kader op deze pagina.

Nog even dit

Veel paren hebben de antwoorden van 5♣ en 5♦ verwisseld, 'veertien-dertig'. Veertien omdat 5♣ 'één of vier' en dertig omdat 5♦ 'drie of nul' azen aangeeft. Bovendien is 1430 de score van een kwetsbaar slem in harten of schoppen.

Van Cleeff speelt nog geen 14/30, hij ziet de noodzaak er niet van in. 'Als je azenvraagt met een lage kleur als troef, moet je goed nadenken of je je 4SA wel kunt permitteren. Als je na het antwoord 'twee zonder troefvrouw' naar een kansloos slem moet, mag je geen 4SA bieden. Met 14/30 kun je na het antwoord van één aas nog passen op 5♣. Je verschuift zo het probleem. Geeft je partner er nul aan met 5♦, dan zit je met 14/30 weer te hoog.'

Kantar houdt het wel bij 14/30. Zijn reden is een heel andere: 'Als je nul azen hoort, wil je meestal afzwaaien. Tegenover één aas is de vraag naar troefvrouw vaak van belang. Het kan net wel of net geen slem zijn met of zonder die dame. Na 5♣: één aas, kun je met 5♦ ook met harten troef nog onder vijf-in-de-troefkleur achter die vrouw komen. Dat ene stapje dat je wint, is van groot belang.' Wij zijn om, Van Cleeff zal ooit wel volgen. Literatuur: Edwin B. Kantar, *Roman Keycard Blackwood, the untold story*, C&T Bridge Supplies

In het volgende nummer:
Doubletten met Bas Drijver

Antwoorden

bij de opgaven op pagina's 52 en 54

- A** Kwantitatief.
- B** Schoppen is troef.
- C** Met 3♠ zou zuid schoppen vaststellen, met 4♦ ruiten en met 4♣ (hoeft geen controle te zijn) harten. 4SA is dus kwantitatief.
- D** 3♠ (in plaats van 4♣) zou schoppen vaststellen, dus is 4♣: controle, hartenfit. Met zeven klaveren biedt zuid 5♣.
- E** Schoppen is troef.
- F** Na interventie op vierhoogte vervalt azenvragen meestal: de biedruimte is nodig om een fit te vinden. 4SA geeft in eerste instantie beide lage kleuren aan. Als zuid na noords voorkeur van 5♣ of 5♦ nog 5♠ biedt, heeft hij een slem-poging gedaan met schoppen troef. Hij ontkent een hartencontrole, anders biedt hij in plaats van 4SA 5♥.

- G** 4SA, partner, bied vijf in je dichte kleur.
- H** Schoppen is troef.
- I** 5♥, twee keycards zonder ♣V.
- J** 5♠, twee keycards en troefvrouw. Met 3♥ heeft zuid ruiten vastgesteld!
- K** 5♠, twee keycards en extra troeflengte.
- L** 5♠, twee keycards en troefvrouw. 4♣ belooft een controle en stelde harten vast. Met een extreme tweekleurenhand had zuid 5♣ geboden.
- M** 6♦, ♦H, of ♣H en ♥H (♠H is al 'verteld')
- N** 7♣, mooier kan zuids hand niet zijn; noord vertelt dat alle keycards binnen zijn.
- O** 5♦, één keycard; partner kan nu naar ♥V vragen; bied niet de renonce in zijn kleur.
- P** 5SA, twee keycards en een renonce; noord heeft een zeskaart; ♥V is dus niet belangrijk, de renonce wél.